

YAZAR ADI- SOYADI: Nurdan GÜNAL

BAŞLIK: İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabında Yer Alan Demokrasi ve İnsan Haklarına İlişkin Sözlü ve Sözsüz İletilerin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan demokrasi ve insan haklarına ilişkin sözlü ve sözsüz iletileri öğretmen görüşlerine göre analiz ederek ortaya koymaktır. Aynı zamanda bu çalışmada sosyal bilgiler ders kitaplarının demokrasi ve insan hakları eğitimi açısından nasıl olması gerektiği de belirtilmiştir.

Bu çalışmanın araştırma evrenini, 2008- 2009 eğitim öğretim yılında Aydın iline bağlı ilköğretim okullarında sosyal bilgiler dersini yürüten bütün sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 76 sosyal bilgiler öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmada elde edilen nicel veriler için “İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı Değerlendirme Formu “ araştırmacı tarafından hazırlanarak kullanılmıştır. “İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitabı Değerlendirme Formu”nun güvenilirlik katsayısı $\alpha=,9471$ olarak bulunmuştur. Aynı zamanda değerlendirme formu “Ayrımcılığa İlişkin İletiler, Birey Hakları ve Devlet İlişisine Yönelik İletiler, Toplumsal Kurum, Kavram ve Değerlere İlişkin İletiler” olmak üzere 3 boyuttan oluşmaktadır.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi sürecinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, t-testi ve Kruskal Wallis Testi kullanılmıştır. Yapılan istatistiksel çözümlenmelerde anlamlılık düzeyi ($p<.05$) olarak kabul edilmiştir. Elde edilen veriler tablolar aracılığıyla açıklanmıştır.

Araştırmada şu bulgulara ulaşılmıştır:

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler ders kitabında yer alan demokrasi ve insan haklarına ilişkin sözlü ve sözsüz iletiler ile ilgili görüşleri,

1. Genel anlamda “katılıyorum” düzeyindedir.
2. Ölçeğin “Ayrımcılığa İlişkin İletiler” boyutuna göre genel anlamda “katılmıyorum” düzeyindedir.

3. Ölçeğin “Birey Hakları ve Devlet İlişkisine Yönelik İletiler” boyutuna göre genel anlamda “katılmıyorum” düzeyindedir.
4. Ölçeğin “Toplumsal Kurum, Kavram ve Değerlere İlişkin İletiler” boyutuna göre genel anlamda “katılıyorum” düzeyindedir.
5. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin cinsiyet durumu bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
6. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin mezun olduğu alan durumu bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
7. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin kıdem durumu bakımından anlamlı bir farklılık göstermektedir.
8. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin sendikaya üye olup olmama durumu bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
9. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin üye olduğu sendika durumu bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.
10. Ölçeğin her bir boyutuna (ayrımcılığa, toplumsal kurum, kavram ve değerlere, birey hakları ve devlet ilişkisine yönelik iletiler) göre; öğretmenlerin çalıştıkları okulların bulunduğu yerin durumu (merkez, ilçe, köy) bakımından anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

ANAHTAR SÖZCÜKLER

İlköğretim, Sosyal Bilgiler Öğretmeni, Sosyal Bilgiler Ders Kitabı, Demokrasi, İnsan Hakları